

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük. XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytörzsdékben.

A városi mérnökök és a magán-gyakorlat.

Tegnap délelőtt egy meglehetősen hangos tanácsülés után Winkler Vilmos városi főmérnök a városi főigazgató folyosóján többek jelenlétében ezt a kijelentést tette:

„A Fejérmegyei Napló hajszája érthető, mert én református vagyok s a szóban levő egyének pedig zsidók.“

E kijelentés előzményeül szolgált egy beszélgetés az Elite kávéház ama kérelméről, hogy a kávéház elé a nyári idény folyamán a tulajdonos asztalokat rakjon ki, de szó volt főleg a főmérnök udvariasságáról, a kinek előzékeny utánjárása folytán ez az ügy 24 óra elintézését nyert. Szó volt továbbá a Grósz Bernát-féle pályázatról, szó volt a Schützer-féle szappan-telepről, az Auerbach-féle építkezésről és még szó volt a már 1901-ben befejezett Novák-féle építkezésről.

Hát az szent igaz, hogy Winkler Vilmos főmérnök református, a többi fentebb említett egyének zsidók, de az is igaz, hogy a főmérnök és a fentebb nevezettek között némi kapcsolat található, de legke-

vésbé lehet igaz s azt kereken visszautasítjuk, hogy lapunk azért tette volna szavát egyik vagy másik ügyet, mert reformátusról vagy zsidóról volt szó, hanem igenis szavát tette azért, mert ilyen vagy amolyan szempontból az ügy érdekli a közönséget, érinti a közérdeket avagy oly szabálytalanságról van szó, mely közérdektől volna miatt el nem hallgatható. Kerestük és keressük minden egyes esetben a tárgyi igazságot s a mellett foglaltunk állást személyekre, érdekre, vallásra való tekintet nélkül. E lap multja igazolja, hogy küzdöttünk katolikusok, reformátusok és zsidók ellen, de nem a személyek ellen avagy vallásuk miatt, hanem küzdöttünk tények ellen a közérdek szolgálatában. És ha küzdelmünk során tévedtünk, a legelső és bármely helyről, bármely irányból felvilágosítás után egy percig sem késtünk a megismert igazságot korábbi, talán téves nézetünk reparálására nyilvánosságra juttatni.

Ez el nem vitatható tény s épen ezért lapunk erkölcsi reputációja kívánja, hogy a fentebb idézett főmérnöki kijelentést, mint a valóságnak meg nem felelő, célzatos és súlyos vádat visszautasítsuk. A megsértett hírlapírói önérzet diktálja ezen

szavakat s egyuttal kötelességünké teszi álláspontunk igazolását.

Kijelentjük, hogy ha az utca nyelvét akarunk felhasználni, igazolásra szükség nem volna, mert oly sokoldalú a méltatlanságnak, az ítéletnek szava, hogy abból a főmérnök ur is levonhatná a konzekvenciát s nem tenne meggondolatlan kijelentéseket vélt igazának megerősítésére.

Ezek után a konkrét esetek felsorolását megelőzőleg ama véleményünknek adunk kifejezést, hogy a városi mérnökök magánygyakorlatát, bár ezt a szervezési szabályrendelet megengedi, nem helyeseljük. Nem helyeselhetjük ezt, mert ha adandó alkalommal a köztisztviselő által megvédendő közérdek nem is szenved sérelmet, tág teret enged a gyanyu sanda szemének s rovására szolgál annak a köztisztviselői tekintélynek, melyet minden tisztviselőnek megőrizni, sőt fokozni feltehetően kötelessége. Ez és az a körülmény, hogy a városi mérnök magánpraxisa nem mindig egyeztethető össze a közérdekkel, az egyesek és általában a közönség érdekeivel, szolgál okul arra, hogy mi a városi mérnökök magánygyakorlatát nem helyeseljük. Nézzünk egyes eseteket.

Novák Sománé sz. Strausz Hermína

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Magasabb politika.

Mínap furcsa kiküldetésben jártam. Az erdő-felügyelő ur megbízásából történt, ki annak idején körül-belül ilyen szavakkal fordult hozzám:

— Maga barátom elmegy Kis-Darócra, megkeres valami Janik Janó nevazettú atyafit. Információt szeretnék róla, mert a telessége kérésére ki akarom nevezni erdőkerülőnek.

— Most már tudja a többit?

— Igen — feleltem én tisztelettel.

— Jól körülnéz — tette még hozzá a felügyelő ur — aztán jó információt ad róla, hogy józan, szolid, becsületes ember-e?

Kérdőleg tekintettem rá. Mert hiszen ha az a jó információ előre ki van kötve, akkor azt otthon is megírhatom s nem kell elmennem Kis-Darócra miatta.

A felügyelő ur rám se hederített, csak azzal végezte:

— Most pedig remélem, tisztában van mindennel.

— Tisztában — hagytam rá elgondolkodva.

Aznap még fölkerelkedtem. Erdős bércék alján vitt az utam, milyenek csak a Tátrában teremnek. A lovamat csöppet sem hajszoltam meg: csöndes lépést engedtem menni, így jobban lehet élvezni a vidéket, jobban elábrándozni a multról és jövőről.

Hanem hát bármi lassan haladtam, mégis hamar elértem célomat és két óra mulva már magam előtt láttam Kis-Darócna a hegyoldalban elszórt kunyhóit.

Az elsőbe beszóltam. Mindjárt ott akartam tudakozódni a Janik Janó atyámfia után.

Hanem hát abban a faalkotmányban igen vékonyan volt képviselve az emberiség. Egy szurtosképzű fickó, meg egy elgémberedett kutyan kívül szál lelket sem találtam. A fickó annyira kőlyök volt, hogy első tekintetre nem tartottam érdemesnek vele szóba állni, de mikor ő maga állott elém s kérdezte mit akarok, úgy szokásmóndásból csak megkérdeztem tőle:

— Hol az édes apád?

— Magyarországnak — volt a tisztességes válasz — drótozni.

— És az anyád?

— Krumplit kapálja.

— Hát azt tudod-e, hogy Janik Janó hol lakik?

A kis fiu büszkén emelte meg a fejét s úgy mondta:

— Én mindent tudni, gyere velem, fogok megmutatni.

Meg se várta további kérdésemet, csak nyargalt előre. Alig birtam nyomába törtetni, úgy kapaszkodott a hegnyek fölfelé. Még szerettem volna tőle kérdezni, hogy pöttön ember létére hol s kitől tanult magyarul, de hiába szóltam, neki vissza se nézett, rám mászott mint valami mókus.

Fél kilométerrel bizonyosan megelőzött.

Fönn az erdő alján egy kunyhó mellett leült s meglegedetten mosolygott felém, a mint lassan-lassan közelebb értem.

— Janik Janó itt lakja — mondta örömmel, mikor vagy tíz lépésnyire lehettem tőle.

Megvergettem a vállát s adtam neki egy piculát.

— Derék gyerek vagy, fiam — tettem hozzá — aztán derék magyar ember is váljék belőled.

Nem felelt. Mikor a pénzt a markában látta, szeme megcsillant és se szólt se beszélt, csak eszeveszett futásnak eredt hazafelé. Ha megcsuszik a hegyoldalban, bizonyosan a nyakát szegi.

Hagytam futni. Hiszen nekem Janik Janóval volt dolgom.

Beléptem a házába.

Itt se találtam senkit. A kicsi konyha legelább üres volt; benyitottam a szobába; ott se felelt senki e köszöntésemre. Az ágyak vetellenek, az asztalon pár tányér, a kicsi ablakok nyitva s mégis alig szűrődött be rajtuk valamire való porció napvilág.

Szeméimnek először hozzá kellett szoknia a félfomályhoz.

Pár lépést tettem előre és Isten őrizte csak, hogy bele nem botlottam valamibe.

Ember feküdt a padlón.

— Mi ez? mi történt itt? — ijedtem föl az első pillanatra.

A földön fekszik, mikor alig két lépésnyire ott az ágy.

— Szegény Janik Janó! — gondoltam magamban — téged vagy agyon vertek, vagy a guta legyintett meg valami kényes feleden.

Most szuszogni kezdett az én emberem. Megkönnyebbültem.

— Hála Istennek! él, még él.

Tehát még nem verték agyon. Első föltevésemben kellemesen csalódtam, hanem a guta, . . . no igen, a guta irányában még sem voltam teljes bizonyosságban.

Különbön majd meglátjuk. Megfogtam egyik kezét és ráncigálni kezdtem.

S az a ráncigálás mintha tényleg lelket

Mai lapunk 6 oldal.

székesfehérvári lakos 1901-ben a Szőgyény-Marich utcában a volt Deim-féle házat átalakította. Az épületet Winkler Vilmos főmérnök tervezte, a tervet Csáder Ferenc műszaki segéd készítette, de Szabó Lajos építőmester írta alá. A kérvényt szintén Csáder Ferenc írta. A kérvényt 1901. január 30-án adotta be a hatósághoz, február 1-én érkezett a mérnöki hivatalba s már február 3-án beadta Winkler Vilmos főmérnök a jelentést, hogy a helyszíni szemle megejtett. Már február 5-én az építészeti szakosztály véleményezi az engedély kiadását s ez meg is adatott 2330/901. sz. alatt. Az engedély, a mint látjuk, nagyon gyors tempóban futotta meg az egyes fórumokat. Mi ezt helyeseljük s nagyon óhajtanók, ha egyéb ügyekben is így gyors volna a közigazgatási eljárás.

Az építést megkezdik s folyamán, mint ezt Novák Soma kereskedő ma is kijelentette, de a szomszédok is állítják, Winkler főmérnök naponta 3—4-szer is megjelent a helyszínen s ennek dacára az építkezés a tervtől eltérőleg, sőt nagyon is szabálytalanul történt. Lebontottak olyan falakat, melyeknek lebontása a tervben jelezve nincs és nem építettek meg olyan falat, mely a tervben jelezve van. A háznak a Tremkó-ház felé határfala nincs, noha ez a tervben jelezve van, sőt az építészeti szabályrendelet megköveteli:

21. §. Az épület különállóságáról.

Minden épület magában is fenállhatónak legyen, s e végett a szomszéd épülete felül a pincétől a földéltig zár vagyis határfallal elválogatandó.

A régi falat, ha volt — a tervbe jelezve van — lebontották, ujját nem huztak helyette. Az emeleti fal, mely magasabb, mint a Tremkó-féle házé, a szomszéd falára ráépítették. Tremkó ez ellen óvást emelt. A főmérnök ekkor rájlesztett.

öntött volna bele, megnyitotta szemét. — Zavarban nézett körül, de a másik pillanatban már fölült.

Tehát a guta se bántotta.

Hanem a java csak ezután következett még. Az én emberem hánykolódni kezdett a földön; majd a jobbik, majd a ballábát vetette ki. Fogalmam se volt felőle, mit akar, miért teszi. A végén már kézzel-lábbal dobálta magát, mint a kit a görcs rángat; valóságos tortúra volt csak nézni is. Mikor azután semmihogyan sem tudott eszére térni, arra elkezdett tótl ordítani:

— Segítség! asszony! segíts!

Azt hittem, hiába minden ordítása, mikor egyszer az asszonyt a föld nyelte el; pedig tessék honnan bujt elő, honnan sem, az Uristen csak a megmondhatója, hanem annyi áll, hogy egy fejérszemély berontott az ajtón.

Csinos jószág volt. Gömbölyű arcához úgy illett a fehér keszkenő, melylyel kontyát bekötötte, mint a szenvedélyes pir orcáin magához az asszonyhoz, ki ura segítségére siet.

Mikor engem megpillantott, meghökken — nem tudta hánnyadán van.

— Segítség! Segítség asszony! ordította Janik Janó kétségbeesve. Nyilván nem tudta, hogy a segítség már oly közel van hozzá.

— Mi bajod Janó? — tudakolta felesége, ki most már velem csöppet sem törődve, férje urat kezdte támogatni.

— Nem tudok leszállni az ágyról — panaszkodott Janik Janó és újból hánykolódni kezdett a földön.

— Miért ittál annyi pálinkát; — tett neki szemrehányást az asszony — aztán le akarsz szállni az ágyról, mikor ugyanis lenn fekszel a földön? Látod, látod, tegnap nem hallgattál rám,

Tremkó házának egyik ablaka a Novák-házból kap világosságot. Megvizsgálta ekkor a főmérnök a padlást, de az egész épületet is s azt mondta, hogy a már 50—60 év óta a szomszéd házra néző ablakot berakattja, ha Tremkó sokat okoskodik. Tremkó ekkor megjegyezte egyezségrelépett Novákkal, melyszerint Tremkó türi, hogy a házának fala közös falnak tekintessék, Novák pedig az egyébként is szolgalmi jogként biztosított ablakot türi meg továbbra is.

Hát ez csunya dolog. Az ablakot berakadni nem szabad, mert 30 év és 1 nap után az bekebelezés nélkül mint szolgalmat terhe a szomszéd háznak. A határfal mellőzését pedig megengedni nem lett volna szabad, mert ezt a szabályzat tiltja. És ez megtörtént a főmérnök tudta és beleegyezésével, sőt hivatalos szaktekintélyének hozzájárulásával is, mert az építkezés befejezte után a tervező és ellenőrző Winkler Vilmos főmérnök 878/901. sz. a. a következőket jelenti: *Az építkezés megvizsgálva, kifogástalannak találtatott.* Ez a jelentés tehát azt mondja, hogy Winkler főmérnök megvizsgálta az épületet, összehasonlította a tervvel s azt a tervvel egyezőnek és teljesen szabályszerűnek és kifogástalannak találta. Mi meg kijelentjük, hogy az az épület nem csak hogy nem szabályszerű, hanem határozottan szabálytalan. A ki nem hiszi el, kérdezze meg a szomszédokat, nézze meg az épületet s ha mint laikus még így sem hisz, nézesse meg szakértővel.

Mi azt hisszük, hogy nem így történt volna ez a dolog, ha nem a főmérnök tervez, nem Csáder Ferenc készíti a tervet és kérvényt. Ez utóbbira vonatkozólag, a szervezési szabályrendelet azt mondja: „A város tisztviselői, segéd- és kezelőszemélyzetének felek részére beadványokat szerkeszteni fegyelmi eljárás terhe

mondtam, feküdjél az ágyba. Én nem bírtam veled s te a padlón aludtál egész éjjel. Hanem hát most kelj föl, eddig már kialhattad magadat.

Vonzolni kezdte kedves élete párját s a végén sikerült neki lábra állítania.

— Hát az ur mit akar? — intézte hozzám végtére kérdészt Janik felesége.

— Most már semmit — volt a válaszom — engem azért küldtek, hogy megnézzem, mennyire józan, derék, szorgalmas ember Janik Janó. És most tisztában vagyok már vele. Megmondom az erdőfelügyelő urnak.

— Ah az erdőfelügyelő urnak? — tört ki lelkesedéssel az asszony, miközben urat eleresztette — oh! az derék, nagyon derék ur! Egy hete hogy nála voltam. Én féltem tőle, de ő megcsipte arcomat és azt mondta, semmit se féljek, mert Janik Janó pár nap alatt megszerezte a dőkerülőt. És most megvan. Oh! derék ur az erdőfelügyelő ur, megint bemegyek, kezét csókolok, megköszönök neki mindent.

Olyan szép volt az a fiatal asszony ebben a pillanatban, hogy már csöppet se csudálon, a miért az erdőfelügyelő urat leszedte a két lábáról. Azért mondta nekem, jó információt adjak Janik Janóról.

No és én most haboztam. Először azt gondoltam, úgy informálok az atyáfi, mint valami dologtalan, részeg frátert, hanem aztán eszembe jutott, hogy izé . . . hiszen én főnököm iránt engedelmességgel tartozom.

Hazamentem és megírtam jelentésemet, mely szerint Janik Janó a „legjózanabb s legbecsületesebb ember a világon.”

Igy mindenki ki lesz elégtve. Még engemet se vernek fejbe. Minálunk a hivatalban ezt úgy nevezik, hogy magasabb politika. **Kincs István.**

mellett tilos. A jutalomról fizetésről nem is szölok, mert hisz szokás-mondás, hogy még Krisztus koporsóját sem őrzi ingyen.

Menjünk tovább. Schützer Jakab szappanos az Ósz-utcában házat épít. Az építő vállalkozó a Wagner-íj. Pénzes-féle kompanista cég. A főmérnök hivatalból tartozik az építést ellenőrizni, de azért Schützer Jakab magánmegbízása folytán is ő az ellenőrző s majdan ő fogja felülvizsgálni a befejezett építkezést is. Tudjuk azt is, hogy ez idő alatt zajlott le részben a szappantelepre vonatkozó engedélyezési eljárás, a technikai dolgokban Winkler volt a hatósági szakértő. Ilyen esetekben hasonló körülmények között bizony nehéz lehet a befolyásolásoktól szabadulni.

A Grósz Bernát-féle dologba se hiába avatkoztunk bele, mert kitűnt, hogy nincs új vaskereskedése, sőt azóta már váltott is iparendélyt. De a szállításra vonatkozólag is van megjegyzésünk. Rendelt a város sarokforgót, zárt, de nem volt. De rendelt e hó 12-én néhány kötőre kalapácsot, az sem találtatott. Vett ugyan 4—4 koronáért két kalapácsot, a melyeket — bár a célnak nem feleltek meg — 4 k. 50 fillérért akarta a város nyakára sózni. Először Knazovitzky Elemér nyert rajta, mert Grósz ott vette, aztán Grósz akart rajta nyerni, tehát a város kétszer adott volna nyereséget A szerződés már ezért is felbontandó s ha Polczer Péter nem teszi meg ez irányban a lépéseket, nem írjuk helyes igazságérzete javára. Lámlám, ezért volt nekünk szavunk a Grósz-féle pályázathoz. Lehet, hogy ez ügyet más irányban is megvilágítjuk s a főmérnök urnak az sem fog tetszeni.

Az Elite kávéház előtti térfoglalásról csak annyit irtunk, hogy biz ez nagyon gyorsan ment a főmérnök ur protektorsága mellett. Akkor az ügy érdeméhez nem szóltunk, most pedig az a véleményünk, hogy nincs is joga a tanácsnak erre engedélyt adni, mert itt a város utcaterületének elfoglalásáról van szó, ez pedig a közgyűlés hatáskörébe tartozik. Egyébként Havranek József polgármester közrendészeti szempontból nem találta helyesnek a dolgot s megfeleltette a határozatot. Ma már rendőri asszisztenciával szüntették be a munkát.

Még talán az Auerbach ügyről kell beszámolnunk. Hát biz a főmérnök kijelentette, hogy ezt az épületet nem ő tervezte, az Auerbach meg kijelentette, hogy a főmérnök tervezte. Hát nem értjük a dolgot. Vagy érdeke azt állítani Auerbachnak, hogy a főmérnök tervezte vagy érdeke a főmérnöknek kijelenteni, hogy nem tervezte. Akármelyik érdek tolu előtérbe, csak a közérdek rovására történhetik. Ezért nem is jó, ha a főmérnök az ilyen dolgokban privát szerepre vállalkozik.

A felsorolt esetek mindegyike igazolja, hogy okunk volt pro vagy kontra a nyilvánosság előtt tárgyalni ezen ügyeket s hogy véletlenül a szereplő egyének mindnyájan zsidók, már erről csakugyan nem mi tehetünk. És hogy a főmérnök urat éppen ezek a zsidók kérték fel privát-praxisra, arról sem mi tehetünk.

Ha a főmérnök olyan nagyon óhajja

a privát praxist, nyisson építési irodát, azt tartsa fenn fizessen utána adót (ez ellen pedig ugyancsak tiltakozott), akkor aztán nem lesznek kifogások, pláne ha olyan Novák-féle gixerek elő nem fordulnak.

A városi mérnöki hivatal nem magániroda, ott magánmegbízást elfogadni s elkészíteni nem szabad. Pedig talán erre vonatkozólag is lehetne mondani valónk.

Végül ismét csak azt állítjuk, hogy egy megoldás van: a városi mérnökök ne végezzenek privát munkát.

Szent Malakiás jövedőlései a pápákról.

A lapok sorra közlik már napok óta, hogy XIII. Leo pápa utódjáról a következő jóslat szól: Ignis ardens, égő tűz. Említik még, hogy a jóslat szent Malakiás jóslata, de aztán tovább nem szólnak róla.

Érdekes lesz tehát foglalkozni vele, honnan van ez a jóslat s mennyi teljesült be belőle.

Két Malakiást ismerünk, a kik jövedőlétek. Az egyik ősvetetségi próféta, Kr. e. az V. században élt s tudvaleg az u. n. kis próféták közé tartozik.

A másik az, a kinek jóslata most bennünket közelebbről érdekel, a XII. században élt Kr. u. 1094-ben született Armaghban Irthonban, papi pályára lépett, Connaught püspöke, majd Armagh érseke lett s mind ilyen halt meg 1148-ban. IV. Kelemen pápa allatt szentté avatták.

Szent Malakiás jövedőlése II. Celsztin pápa idejéből való, a ki 1143-ban választott pápává. Felsőrolja e pápa utódait, számszerint 115-öt s mindeniket pár jellemző szóval jelöli meg, a mely szavak az illetők eredetére, nevükre, valamely jellembeli tulajdonságukra vagy uralkodásuk egy eseményére vonatkoznak.

Meglepő, hogy e jóslatok nagyrészt mily pontosan raillenek az eddigi pápákra. Ime néhány példa:

II. Czelesztin utódját e szavak jelzik: Inimicus expulsus, kiűzött ellenség; s csakugyan utódja II. Lucius lett, családi néven Caecianemici, a mi annyit tesz: a ki az ellenséget üldözi.

II. Lucius utódjáról azt mondja: Ex magnitudine montes, a hegyek magasságából. S tényleg III. Jenő pápa a toszkánai Grandmonte családból származott.

Utódját IV. Anasztázit így jelzi: Abbas suburranus, Suburra apátja; családi neve valóban Suburra Konrád s apátja volt egy zárdának.

Es így tovább.

A jövedőlések ellenfelei kifogásolják annak hitelességet s azt vetik ellene, hogy csak 1596-ben tette közzé Wion Arnold szent Benedekrendi szerzetes; csak hogy, mint a kiadó előszavából kiittünk, ismerték a jövedőléseket már sokkal előbb is és azonfelül az 1596. utáni jóslatok ép oly jól beváltak, mint az 1596 előttié.

Elegendő lesz néhány példát adnunk e körből is, de Place grófnak Párisban 1894-ben megjelent „Prophetie de saint Malachie” című rendkívül érdekes füzetje nyomán.

Crux Romulea: Romulus keresztje vagy római kereszt; VIII. Kelemen pápa, az Aldokraudinik családjából, mely család „az első római keresztények” utódjának tartja magát s keresztbe tett faágat hord cimerében.

Undosus vir: a ki elötünik, mint a hullám; XI. Leo, megválasztották 1605. április 1-én, koronázásakor megizadt, meghült, még ugyanazon hó 27-én meghalt. Jött és elmúlt, mint a hullám.

Gens perversa: gonosz faj; V. Pál, kinek cimerében sarkány és sas, ragadozók szerepelnek; ő fejezte be a Szent Péter templomot, melynek homlokzatán cimerre is ragog.

Lilium et rosa: lilium és rózsza; VIII. Orbán pápa, kinek cimerében tényleg lilium és rózsza szerepeltek.

Jucunditas crucis: a kereszt öröme; X. Ince: a kit a szent kereszt felmagasztaltatásának napján választottak pápává. Az általa épített Pamphili-villát utánözöttata XV. Lajos, a híres versaillesi Palotában és parkban.

Poenitentia gloriosa: dicsőséges bűnbánat; a velencei Otobini Péter, Bűnbánó Péter melléknével. Mikor pápává lett, pénzeire a Poenitentia gloriosa köriratot verette.

Térjünk át a legújabb időkre. VI Pius: Peregrinus Apostolicus, apostoli zarándok. Utazott Bécsbe, elragadták Savonába s meghalt Valenciában.

VII. Pius: Aquila rapax, ragadozó sas. Rómából I. Napoleon elvitette, a kinek cimere a sas volt.

IX. Pius: Crux de cruce, kereszt a kereszt-ről. Alkalmazható e megjelölés fájdalmakkal telt uralkodására, de arra is, hogy a vele ellenségeskedésben állt szavojai ház cimerében a keresztet viseli.

IX. Pius után jött XIII. Leo; Lumen in coelo, égi világosság.

XIII. Leo után szent Malakiás jóslata már már csak kilenc pápát említ. Leo utódja lesz Ignis ardens, égő tűz.

Ignis ardens után jönnek még: Religio de populata, népétől megfosztott vallás, Fides intrepida, rettenthetetlen hit, Pastor angelicus vagy Pastor angelus, angyali vagy angol pásztor, Pastor et Nauta, pásztor és hajós, Flos florum, virágok virága, De medietate lunae, a hold közbenjárása folytán, De labore solis, a nap munkája által és Gloria olivae, az olajfa dicsősége.

Végül jön az utolsó pápa, II. Péter, akiről Malakiás a következő jövedőli:

„Akkor eljövendek az utolsó üldözések a római egyházra és Római Péter fog ülni a szent széken. Legelőtleni fogja juhait megszámlálhatlan zavarágok középete és a mint ezek elmulnak, leomlik a hét hegyeken épült város (Róma) és eljövend a rettenetes ítélet, hogy megítélje népet.”

Ez volna tehát az utolsó ítélet.

Lássuk most, kit jelenthet ez a rejtelmes két szó: Ignis ardens.

A pápajelölt bibornokok közül hárman vannak, a kikre e jövedőlés ráillik: Oreglia, Svampa és Gotti.

Oreglia bibornok cimerében oltár van, a melyen áldozati tűz ég. Svampa cimerében egy kutya visz égő fákyát, Gotti cimere pedig egy bogó fákyá.

Azonban szent Malakiás jóslata Ignis ardensre vonatkozólag még hozzáteszi: Et a littore venit. És a tengerpartról fog jönni. Ennek a feltételnek viszont Capelatro bibornok felel meg, a ki Marseilleben, 1824-ben született, ma a Vatikán könyvtárnoka s Margit özvegy királyné gyóntatója.

De elég a találgatásokból. Hogy ki lesz a pápa, azt még csak az Isten tudja — elég lesz majd megválasztása után keresni benne, miért Ignis ardens s hogyan venit a littore?

UJDONSÁGOK.

— **A pápa halála — s az Oltáregylet.** Az elhunyt nagy pápa lelki üdvéért a gyászistenítiszletet hétfőn d. u. 4 órakor s kedden reggel 9 órakor fog megtartatni a székesegyházban. Erre vonatkozólag a következő kérelem közlésére kérttünk fel:

Az Oltáregylet vezetősége kéri a tagokat, szíveskedjenek a hétfőn délután 4 s kedden reggel 9 órakor a Szentatya lelki üdvéért a székesegyházban tartandó gyászistenítiszletetlen minél nagyobb számban megjelenni.

Szőgyény-Marich Julia

— **Primicia.** Debreczényi Gyula fejéregyház-megyei áldozár, első szent miséjét f. 1903. évi július hó 26-án, (vasárnap) reggeli 7 órakor tartja **Streit** Ferenc pápai káplán, széntszéki jegyző manuodorsága mellett.

— **Hálányillatokat.** Felejthetetlen, jó férjem elhunytá alkalmával fogadják megtört szívem bánatos köszönetét mindazok, a kik nyugod helyére vitelénél megjelentek és azok, kik utolsó utóját koszorúikkal megtisztelték. öv. **Kónisch** Antalné.

— **Uj takarékmagtár.** Örömmel értesülünk, hogy **Schmall** György káplán összehívására megjelent vaáli lakosok a r. kath. takarékmagtárt megalakították. Az alapszabályokat elfogadták és a vezetőség a következőkép alakult meg: elnök — **Turini** Sebő plebános, alelnök — **Schmall** György káplán, jegyző — **Németh** János tanító, magtáros — **Szabó** Antal, ellenőr — **Csincsá** János, bizottsági tagok: **Varga** Ferenc, **Körmendy** Ferenc és **Dudás** László. A magtár jövődélme iskolai, hitközségi és más jótékony célra fog fordíttatni. A sokat boszantott és üldözött Vaáli völgye mint a: Tom-tom a legkényesebb helyen kezdi ki az ellenség védőfalát. Helyes! Előre a nagy munkában! A példa ne maradjon követők nélkül.

— **Uj loavató becslok.** A megyei loavató bizottságban elhalálozás folytán megüresedett két becslok állásra Gyapay Pál bicskei és Lyka István ráckereszturi lakosokat nevezte ki báró Fiáth Pál főispán.

— **Egy kis vélemény-különbség.** Jeleztük már, hogy **Auerbach** Jakab, a Halter 10. számú házánál pótépítkezésre, illetve átalakításra kért engedélyt. Az építészeti szakosztály azért, mert az udvar fejének a kívánt 4 méter szélessége nincs meg, nem véleményezte az engedély kiadását. A tanács tegnap foglalkozott a tárgyval s szótöbbséggel elfogadta **Winkler** Vilmos főmérnök különvéleményét, mely szerint az engedély megadandó, mert az udvar hátsó része közel 5 m. széles s így az átlagos szélesség meghaladja a 4 métert. Szerintünk helyes ez a főmérnöki vélemény, mert hisz a paragrafushoz annyire megeven nem lehet ragaszkodni, főleg akkor, a mikor az eltérés csak 30 cm. Egyébként is, ha az udvar elejét még 4 méternyi hosszúságban esetleg beépítenék, akkor szabályos lenne az udvar szélessége, de területben veszítene 14—15 □ méter. Így sokkal helyesebb tűzrendezeti, de közegészségi szempontból is, hogy az udvar nagyobb legyen, tehát az engedély megadására vonatkozó tanácsi határozat mélytányos is, helyes is.

Sokkal érdekesebb ennél a tervezés és építés körüli eljárás. A tegnapi tanácsülésen holmi rendeltatási kérelmek nyertek sima, békés elintéztet, annyit azonban eredményezett, hogy tudomásunkra jutott, kik ezen építés szereplői. A házat építteti — **Auerbach** Jakab, tervezte — **Winkler** Vilmos főmérnök (joga van hozzá); a tervet készítette — **Csáder** Ferenc műszaki segéd, a főmérnök adjunktusa, az építő-vállalkozó — **Kern** Péter, mivel azonban építésre nincs jogosítva, a tervet aláírta **Langmár** János építőmester. Ez a hiszta elég érdekes.

— **Az illetékek behajtása és lelelezerés fel-függesztése a törvényen kívüli állapot alatt.** Collet budapestvidéki m. kir. pénzügyi tanácsos a következő körrendeletet intézte a pestvidéki m. kir. adóhivatalhoz:

A budapesti magyar kir. pénzügyigazgatóságától.

82214.

VI. 1903. szám.

Körrendelet

valamennyi kerületbeli m. kir. adóhivatalnak.
A költségvetésen kívüli állapotra való tekintettel utasítja a kir. pénzügyigazgatóság, hogy a bélyeghiányról felvett s beérkezett hivatalos leleteket könyvelje el, a kiszabást a felemlt illeték mellőzésével teljesítse, ugyancsak elkönyvelendők s kiszabandók lesznek a jogilletéki esetek is, a fizetési meghagyásokat azonban mindkét esetben csak a költségvetésen kívüli állapot megszüntével kézbesíttessék.

Ezen rendelet a költségvetésen kívüli állapot megszüntével hatályát veszti.

Budapest, 1903. jul. 20-án.

Collet, s. k.

Annyi bizonyos, hogy ez a tisztviselő nem kap ezért a körrendeletért dicséretet. Jó lesz ezt a törvényes intézkedést nálunk is figyelemmel kísérni.

— **Talált tárca.** Kaufman József Apáca-utcai lakos, délviasuti raktárfelügyelő tegnap délután az Apáca- és Budai-út sarkán két betűvel és egy számmal jelzett erszényt talált 7 kor. és 26 fillér készpénz tartalommal. A tulajdonosa átveheti a városházán.

Zsidó-furfang. Érdekes, úgy foglalkoztatta tegnap Székesfehérvár szab. kir. város tanácsát. *Stermann Ignác bugapesti építő-cég* 225 drb. fuvarlevél becsatolása mellett arra kérte a városi hatóságot, hogy a helybeli igazságügyi palota céljaira vasuton ideszállított anyagokért fizetett kövezetvámából 985 k. 15 fillért fizessen vissza. Csatlolt egy átruházási okmányt, mely szerint a *Bernstein és Káldor cég* neki átadta a fuvarleveleket s az azzal szállított szállítmányokra vonatkozó összes jogait is átruházta. A számvetés megvizsgálta az ügyet s kijelentette, hogy a kérelem nem vehető figyelembe, mert a *viszatartható összeg ugyanezen fuvarlevelek alapján bizonyos levonásokkal már a Bernstein és Káldor cég részére kifizeltetett.* A jelentés később ezt mondja: „... A Stermann cég eljárását, melylyel egy már visszatérített összegnek újból való visszatérítését kéri, bírálata tárgyává nem tesszük. A dolog megvilágításához azonban kötelességünk bejelenteni, hogy ez ismételt kérelem vagy helyesebben *meglévelés kísérlete* úgy állott elő, hogy a Bernstein cég csatlolt 5 körönás bélyegű megbízó levéllel a Stermann céget megbizta, hogy azok alapján helyette és nevében reklamálhasson. De ezen *megbízólevél* Bernstein állítása szerint *meg van csonkítva*, az a fejezete *le van vágva*, a hol a Stermann cég a *vasúti társaságokkal szemben való képviseletre nyert megbírást.*”

A tanács természetesen a kérelmet megtagadta, a mennyiben pedig büntügy esete látszik fenforogni, áttette az ügyiratokat további eljárásra a rendőrséghez. Helyes. A Stermann cég ugyanis csak a vasúti társaságokra való képviseletre nyert meghatalmazást. Ezt a meghatalmazást azonban megcsonkította akként, hogy általános meghatalmazásaként szolgálhasson. A mikor pedig ezt a megcsonkított meghatalmazást, mely jogilag okiratnak tekintendő, a várossal, tehát a hatósággal szemben érvényesíteni megkísérelte, az okirathamisítás ténye befejeztetett. Hogy pedig egy, már kifizetett összeg újból kifizetését kérte s ehhez a jelzett s megcsonkított meghatalmazást használta s ez által a város megkárosítását célozta azért, hogy a hatóságot ravasz fondorlattal, illetve hamis okmányval félrevezetve önmagának jogtalan vagyoni hasznot szerezzen: ezen tény magában foglalja a csalás tényállásának minden kritériumát. Ezért helyes, hogy a tanács ezen ügyet büntügyi térre tereli. Mert ez már talán mégis több a zsidó furfangnál.

Gyors közigazgatási eljárás. E cím alatt megtudtuk, hogy Rosenfeld Mór, az Elite kávéház tulajdonosa engedélyt kért s kapott arra, hogy a kávéház céljaira másfél méter a járdából elfoglaljon. Gyors volt az elintézési mód s ennek örültünk, de egy cseppet sem örülünk annak, ha a városi hatóság bármely lakosát a városnak zaklatja. A mi pedig most történt, az zaklatás. A tanács — bár szerintünk erre a közgyűlés illetékes — megadta az engedélyt. Rosenfeld jóhiszeműleg, felállította a korlátot s ma a rendőrség a polgármester közbelépése folytán eldöbötta, mert nem volt *építési engedélyje*. A határozat ellen bírtoknál kivül van felebbezésnek helye s így nem értjük a közbeeső intézkedést, ha csak a megengedett területet foglalta el. Az ellen, hogy az engedély megadásának, nem lehet kifogás, mert ugyanilyen engedélylyel bír a szomszédos Pongrácz-kávéház is, ott sem képez forgalmi akadályt. Véleményünk szerint az a lényeg, hogy másfél méternél több el ne foglaltassék.

A halál pusztítása a kórházban. A halál kaszába zavartalanul végzi könyörtelen munkáját. Folytonos az élet és halál közti küzdelem s a természet törvénye végre is a halál győzelmét biztosítja. Természetes, hogy első sorban a kórház a leggyümölcsözőbb csatateret a halál-hádvézeknek, mely a helybeli Szent-György kórházban eddigi témaása óta a legnagyobb diadalt csütörtökön aratta, a mennyiben e napon *d. e. 11 órából kezdve hét emberéletet oltott ki.* Természetes ez a rekord annak a különös véletlennek köszönhető, hogy a jelzett napon két olyan beteg szállított a kórházba, a kik rövid néhány órai szenvedés után az örök házába költöztek.

Állatgyógyászat. Iszka-Szent-Györgyön a ragados száj- és körömtyűs kiütött. A hatóság a szükséges óvintézkedéseket megtette.

A városi szijgyártó és bognár munkákra hirdetett pályázati határidő tegnap d. e. 11 órakor lejárt s Keresztes Ignác h. polgármester a tanácsülés befejeztével a zártajánlatok felbontását elrendelte. A szijgyártó munkák szállítására egy ajánlat tétetett. *Papp Sándor* 200 korona óvadék csatolása mellett a hatóságilag megállapított egységárakból 1½ engedélyt ajánl. Egyébb pályázó hiányában ajánlatát a tanács szabályszerűnek jelentette ki s elfogadta. A bognár-munkák szállítására két ajánlat tétetett. Formai szempontból mindkettő kifogástalan, a szükséges 100 k. óvadék csatolatott. *Keszey József* 3½ engedélyvel mellett *Lhoika István* 10½-os engedélyvel nyerte el a bognár munkák szállítását.

Selyemgubó beváltás. A székesfehérvári selyemgubó beváltó államvezetősége értesíti a tenyészítő közönséget, hogy a kiknek még van selyemgubójuk, azok a jövő hét csütörtökön délig okvetlen vigyék bevéltásra, mert f. hó 30-án lezáratik az állomány és később már csak Szegzárda küldhetik el postán. A mi az idei eredményt illeti, jónak mondható, mert a múlt évvel szemben több mint 1000 kilogramm gubó termelést. Eddig-élé bevátott Sz.-Fejérvárot 4.400 klg. 8.200 korona értékben.

Egy kiváló jó Bözendorfer-féle zongora eladó. Öv. Walper Mihálynénél Zúlfira-u. 2. sz.

Halálos baleset. Schuermann Ferenc 17 éves lovasberényi lakos, földműves napzámos 23-án reggel Adonyszabolcon a báró Springer-féle uradalomban dolgozott és egy vigyázatlan pillanatban a működéshben levő cséplőgéphe esett. Munkástársai rögtön orvosi segélyért szaladtak, mire azonban az orvos a helyszínére érkezett, a szerencsétlenül járt ember sok vért vezetett. Az orvos a lehető segélyt megadván, a beteget a helybeli szent György kórházba szállította, hova már eszméletlen állapotba érkezett s dacára a gyors és gondos ápolásnak egy-két óra múlva meghalt. A törvényszéki orvosi boncolást ma délután ejtették meg.

Vermérgőzés áldozata. Kluber Mária 14 éves hajadon mint marokszedő volt elszegődve az Ondóddhoz tartozó pusztai bírtokon. A napokban rosszullettől, gyengeségről kezdett panaszokdni környezetének, a kik ezt egy kis ideiglenes láznak tulajdonították. A gyengélkedő leányt dolgoztatták tovább, mig nem láza oly aggasztó mérveket oltott, hogy szülei is megijedve behozták őt a helybeli szent György kórházba, a hol már a láb a 40 fokot is tulhaladta. Mielőtt gyógykezelés alá vették volna, meghalt a szerencsétlen természet. A mint a boncolásnál kitűnt, egy kis seb volt az egyik lábán, a mely valahogyan mérget kapott, ez okozta a fokozódó lázt s ennek lett áldozata.

Sikkasztó szabó. Lederer Jakab Óz-utcai szatócs nem régebben egy néhány méter szövetet adott át Klein Izidor szabómesternek, hogy abból egy öltöny snajdig ruhát készítsen számára. Lederer várta az új ruhát, de hiába várta. Nem azért, mert a szabók nem szokták a megrendelést a megígért időre teljesíteni, hanem csak azért, mert Klein Izidor a rábizott szöveteket ablak szőnyegeknak találta kiszabni és így értékesítette azokat. A mintegy 60 koronáig károsodott Lederer Klein Izidor udvari szabója ellen feljelentést tett a helybeli rendőrségnél.

Betöréses lopás. Novák Károlyné, Gőzmalom-utcai házában az éjjel három kamarát feltörték és onnét egy rezüstöt, egy pár fércsisz-mát, egy kis és két nagyfejűt elloptak. Az udvarra könnyű volt behatolni, mert a szomszédos telken történt építkezés folytán egy kocsis széles-ségű nyílás van a kerítésen. A gyuan a cigányokra irányul, mert a lopást megelőző délután ezek fordultak meg a házban. A rendőrség már megindította a nyomozást, a tetteseket azonban ezeideig nem lehetett megállapítani.

Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezze be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkeskedéséből Budapesten a „Sétateri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétateri részére.

Iskolai Értesítők.

Ujra előttünk fekszenek Székesfehérvár iskoláinak Értesítői, melyek egy esztendő tanítás-és nevelésügyi eredményeinek összegzett adatait tartalmazzák. Mikor mi ezeknek az Értesítőnek ismertetéséhez fogunk, akkor ezek az Értesítők már régen ott fekszenek a családok s hivatalok asztalain azzal a mindenesetre komoly célzattal, hogy az érdekeltek beléjük is tekintsenek s adataikat figyelemmel olvassák s azokból az egyén és a köz javára okulást merítsenek. Ámde hányan tesszik ezt? Bizony kevesen pedig szerény véleményünk szerint ez is nem kézzel járulhatna ahhoz, hogy újra megszüárduljanak s szorosabba fűződjenek azok a kötelek, a melyeknek az iskolát, társadalmat és családot kellene erősen egymáshoz kapcsolniok, de a melyek épen az utolsó évtizedek folyamán a magyar nevelés-és tanításügyi sajnálatos kárára szinte veszedelmes mértékben meglazultak. Mi épen ebből a nézőpontból kiindulva azt hisszük, hogy nem végtünk felesleges munkát, ha a hozzánk beküldött Értesítő adataival s az ezekhez fűzött komoly, őszinte s jóakaró megjegyzéseinkkel olvasó közönségünket megismertetjük. Eddigi szokásunkhoz s a közügyek előbbvitelére irányuló törekvéseinkhez maradunk hívek, mikor ezt tesszük.

I. Róm. kath. Főgimnázium.

Az Értesítő élén találjuk magyar szöveggel a pápa Öszentsége áldását, melyben atyai szívvel örömeinek és különös szeretetének zálogául a főgimnázium ifjúságának ez idén alakult Mária-Kongregációját részesítette. Ezután következik *Károly Ignác* tanárnak emelkedett szárnyalású szózata az ifjúsághoz, melyet az intézet február 20-án rendezett pápai ünnepélyén tartott *Philipp István* tanár „Emlékezés Török Konstantra” c. szép versében állt emléket a korán elhunyt tudós kollégának, ugyanezt teszi az igazgató, „Török Konstant élete és működése” c. felolvasásával. A programtervezésben ugyancsak *Szenczy Győző*, az intézet tudós igazgatója mond el megszívlelendő dolgokat a *jellemfejlesztésről*. Az értekezés minden sora a nagy tapasztalatokkal bíró, minden ízében keresztény katolikus paedagogus dicséri. Bár minél szélesebb körben megismernék s megszívlelnék szavait.

A tanári kar a tornatanítókon és rendkívüli tantárgyak tanárain kivül 15 tagból áll. Legidősebb közöttük az *igazgató*, ki 35 és *Szilágyi Jenő*, ki 25 év óta tanítja és neveli az ifjúságot. A tankönyvek között az idén is meg találjuk — még pedig legnagyobb megütökösünkre — *Goldman* illetve *Mangold* történelmi tankönyveit a kath. Ujházy kifogástalan könyvei helyett. Az aposztata *Horváth Cyrill* irodalmi tankönyve jövőre — úgy látszik — már kiszorul az intézetből. Így is van helyesen. A magyar írásbeli dolgozatok tételei minden tekintetben kifogástalanok. Különös dicséret illeti az intézetet azért is, hogy a világi ének mellett az igazán komoly egyházas (gregorián) ének tanítására is kiváló gondot fordított. Ez első sorban *Láng Ince dr.* érdeme.

Az ifjúsági önképzőkör *Vargha Damján dr.* tanár vezetése mellett 78 tagot számlált, kik ez évben nagyon dicsérendő munkásságot fejtettek ki. Tíz havi munkájuk minden részlete örvéndesen bizonyítja, hogy készséggel hallgattak derék vezető tanárunk lelkes buzdítására, a ki az év elején nagyon helyesen figyelmeztette őket, hogy az *önképzőkori működésben az iskolai tanulmányoktól messze kalandozni nem szabad*; sőt az ott kapott irányításokban kell haladnia minden ifjunak; majd megjelölte a legalkalmasabb dolgozati s szavaltati tárgyakat, rámutatott a *szabad-előadások fontosságára* s lelkesítő szavakkal ajánlotta a *kör vallásos s hazafias* munkálataiban való tevékeny részvételt a tagok figyelmébe. Az önképzőkör 23 gyűlést tartott. Ezek közül 8 diszgyűlés volt, a többi 15 pedig rendes ülés. Az első gyász diszgyűlést *Török Konstant* tanár emlékére, a másikat *Kossuth Lajos* születésének 100-ados évfordulója alkalmából rendezte a kör. — A tanárkaron s az egész ifjúságon kivül

mindkettőt igen nagyszámu szülő s érdeklődő közönség hallgatta végig. — A harmadik diszgyűlés a pákozdi csata emlékére Pákozdon az ott elesett magyar hősök közös sirja fölött fölött emelt oszlopnál folyt le; a negyedik az aradi vértanuk emlékeztetésére volt szentelve. Az ötödiket — s ezt az idén a legelőször — a magyar ifjúság vallásos és hazafias ideijának, Szent Imre hercegnek ünnepe alkalmából tartotta az ifjúság. A diszgyűlés fényét emelte a nagyszámu közönség élén Városvy Gyula dr. megyés püspök jelenléte, ki megható szavakban dicsérte az ifjak nemes lelkesedését s buzdította őket a vallásos szellem ápolására. Kár hogy az ünnepély programját az Ertesztítő nem közli. A hatodik diszgyűlést Vörösmarty Mihály születésének 103. évfordulója alkalmából rendezte a kör; a hetediket pedig, mely ismét nyilvános ünnep volt, a 48-as nagy napok emlékére három nagy évforduló alkalmából. Ezen a napon ülte meg ugyanis az intézet tanárkara s ifjúsága előkelő közönség előtt városunkban először II. Rákóczi Ferencnek, a legideálisabb magyar vezérhősnek 200 éves emlékünnepét; Petőfi Sándor születésének 80. s az 1848-iki szabadságharc 53. évfordulóját. A nyolcadik diszgyűlést végre Moórótt tartotta a kör hol fényes-borus szabadságharcunk névtelen hőseinek emlékoszlopát koszoruzta meg diszgyűlési program keretében. Itt is nagyszámu közönség volt tanuja az ifjúság tiszta lelkesedésének. A komoly munkásságot bizonyítja ezenkívül az is, hogy az ifjak szavalaton kívül felolvasásokkal (17) és szabadelőadásokkal (91) is foglalkoztak s hogy az év folyamán beérkezett 68 dolgozat közül 39 komoly prózai s csak 29 verses munka. A pályázati tételek között sok szépet találunk. („Minő szempontok vezéreljék a keresztény ifjút a pályaválasztásban.“, „A XII. századvallási s társadalmi élete.“, „A kereszténység eszméinek nagyobbyszerű megnyilvánulásai a magyar irodalomban.“) A kör tagja volt a Képzőművészeti és a Szent-István-Társulatnak. Járatta többek közt a „Vasárnapi Ujság“, „Magyar Szemle“, Kath. Hittérjesztés Lapjai“ és „Zászlónk“ c. lapokat, de nem fizetett elő többé — s ezért dicsérljük — az „Ország Világ“-ra s más nem jó hírű vállalatokra. A pénztár állása az év végén 2412 k. 90 f. volt.

A segélyező-egyesület Vass Krizosztom tanár felügyeletével a lefolyt évben is elismerésre méltó buzgósággal iparkodott a szegényebb sorsu tanulóknak terhen könnyíteni. Könyvekkel segített az egyesület 109 tanulót 2924.30 k. értékben; készpénz segélyben részesült 17 tanuló 384 k. értékben. Ruhaneműekben az idén senkit sem segített az egyesület. Május 2-án rendezett hangversenye 285 koronát jövedelmezett. Az adakozók között első helyen áll Láng Ince dr., ki 201 k. 60 fillért adott az egyesületnek. Bevételek összege 24005 k. 36 fillér, kiadás 1657 k. 90 fillér; maradt tehát 22347 k. 46 fillér.

A tanári könyvtárra 700 koronát, az ifjúságra 234 k. 22 fillért fordított az intézet. A természetrajzi szertár 327 k. 33 f., a fizikai 202 k. 42 f., a filológiai muzeum 59 k. 40 f. ára beszerzést kapott. Ösztöndíjakban 3335 k. 89 fillért osztott ki az intézet. A könyvjutalmak között a vezető szerep — egészen helyesen — a Szent-István-Társulat ifjúsági kiadványainak jutott. Ezek mellé melegen ajánlhatjuk jövőre az esztergomi növendékpapok magyar egyházi-irodalmi iskolájának hasonló kiadványait. Szép tartalom s tetszetős külalak teszi őket kedveltekké. Az elengedett tandíj 1280 koronára rug.

Az intézetbe 340 tanuló iratkozott. Év végére maradt 319. Hattal kevesebb mint a múlt évben. Róm. kath. volt 269, zsidó 21, ev. ref. 17, ág. ev. 10, gör. kel. 2. Minden tantárgyból jeles volt 25, jó 34, elégséges 188, egy tárgyból bukott 36, kettőből 14, több tárgyból 22.

A tanintézet életéből megemlítjük, hogy a múlt iskolai év végén Hanizus Gellért, ki 35 évet töltött a tanári pályán s e városból sokaknak szeretett mestere volt, a tanári testület köteleiből kilépett; Torók Konstant tanárt a szünidő alatt a halál ragadta el. — Főlemelő jeleit találjuk a vallásferkölcös nevelés önfeláldozó s példaadó gyakorlatának. A tanuló ifjúság a hidegebb téli időt kivéve mindennap jelen volt a szentmisén, melyet vasár- és ünnepnap szentbeszéd követett. — A legnagyobb ünnepeken s egyes kiválóbb alkalmakkor részt az intézet

templomában részint pedig a székesegyházban ünnepes nagymisén vett részt az ifjúság. — A szentmise alatt az ifjúság vegyeskarban énekelt, ünnepes nagymiséken rendszerint a korális ének is előadásra került. Egész október hónapban hétköznap a szent olvasót imádkozták az ifjak együttesen. A tanuló ifjúság az év folyamán öt ízben járult kötelezőleg a szentségekhez. Husvétkor a szent gyónást három napig tartó szent elmélkedések előzték meg. Egyesek a tanuló ifjak közül önként többször, néhányan hetenkint gyóntak és járultak az Ur asztalához. Számosan résztvettek a sz. Alajos tiszteletére szokásos hat vasárnapi ájtatosságban.

Az ifjúság jelen volt azonfelül a szokásos körmenetekben; újév napján, valamint farsang három utolsó napján testületileg megjelent a székesegyházban szentségimádásra, nagypénteken a szent sirokat látogatta. Nagybőjt harmadik vasárnapján az intézet templomában végeztek félóránként felváltva a szokásos szentségimádást, nagypénteken és nagyszombaton ugyanolyan rendben imádkoztak a szentisírnál; pünkösdi ünnepén 34-en vettek fel a bérmálás szentségét. Az ifjúság nagyobb része buzgó tagja volt az élő rózsafüzérnek, évenként jelentékeny összeggel, 60—70 koronával hozzájárult a szent gyermekség művéhez, s 21.40 kor. összeget küldött az arany tiara költségeinek fedezésére, melyet a kereszténység ajánlott fel a szentségének 25 éves pápai jubileumára. — Hálas kegyelettel ünnepelte az intézet szeretett halottainak emlékét is.

Az ünnepelemek során újlag ki kell emelnünk azt a lélekemelő, magasztos ünnepet, a melyet az ifjúság február 20-án XIII. Leo pápa 25 éves pápaságának jubileumára a megyés püspök, a káptalan, a városi papság, valamint fényes közönség jelenlétében tartott. Az intézet ifjúsága a kereszténység fejéhez való ragaszkodásának újabb tanujelét adta, mikor Károly Ignác, dr. Polgár Iván és dr. Vargha Damján tanárok vezetése alatt beten emeltek az örök városba: videre Petrum. Megnézték a Vatikánt, Rómának egyházi szent emlékeit, a klasszikus kor maradványait, megnézték a templomokat, bennük az apostolok, vértanúk, hitvallók megszentelt helyeit, valamint a pogány Róma tisztán emberi nagyságának alkotásait, melyeket az elme felfmagasztaltsága s a lelkesedés hatalma hozott létre. Az ifjakat s vezető tanáraikat (O-Szentsége husvét napján fogadta, valamennyit kézesókra bocsájtotta s külön apostoli áldásban részesítette őket.

Mindazonáltal mint az év legörvendetesebb s legfényesebb eseményét említi a vallásferkölcös nevelés terén történt nagyfotósságu tény, a Mária-Kongregáció megalakítását, a főgimnáziumi ifjúság körében. Az intézet tanári kara buzdulva az országszerte megindult mozgalmon ezen ósregi nemes intézmény felújítása és felvirágztatása érdekében egyértelműleg helyeselte a Mária-Kongregáció életbeléptetését az intézet kebelében. Március 25., Gyümölcsoltó-Boldogasszony ünnepén volt az első tagfelvétel, melyet készpénz örömmel vállalt magára a megyés püspök, kinek a tanulóifjúság lelkiúdvéért fáradozó buzgalmat annyiszor tapasztalta az intézet az elmúlt év folyamán. 28 ifjú szentelte életét a boldogságu Szűz kiváló tiszteletének a magasztos ünnepen, melyen Mihályi Akos dr., ciszt. r. áldozópap, a rend budapesti theologiai és tanárképző intézetének lelkiigazgatója és tanára, mondotta az ünnepi beszédet meggyőző erővel, mely érzellemmel, lángoló lelkesedéssel és páratlan hatással. E nagyfotósságu eseményről írván mi is csak ismételjük az Ertesítő szavait: „Isten áldása és a Magyarok Nagyasszonyának, kinek különös pártfogása alá helyezte magát a Társulat, a boldogságu Szűznek oltalma kísérje a zsonge intézményt a jövőben, hogy nemcsak több fiatal lélek merithessen kebelében erőt, lelkesedést, kitartást s képezhesse ki magát általa támogatva az egyház és haza derék tagjává!“

A tanárok közül különösen Vargha Damján dr., Philipp István és Csapáry László dr. fejtettek ki nagyobb irodalmi munkásságot. Az intézet az idén is több ízben rendezett természetrajzi, természettani és önképzőköri (irodalmi) kirándulásokat.

Nyilttör.)*

Üzlet-átvétel.

Alulírott tisztelettel tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy néhai Horváth Sándor vásártér 34. sz. a.

Kovács-üzletét

átvettem s azt nevem alatt fogom tovább folytatni.

Főtörekvésem az leend, hogy igen tisztelt megrendelőimet a legjobban és legpontosabban kiszolgáljam. Ezen ígérem mellett kérem a nagyérdemű közönséget, úgy boldogult elődöm megrendelőit, hogy engemet megrendelőikkel megkezesni sziveskedjenek.

— !! Izléses kocsivalalás, kitünő, tartós patkolás !! —

Tisztelettel

Kuti Benedek
kovács-mester.

*) E rovathban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Piaci árak:

1903. évi július hó 25-én.

Buza	14.—14.40.
Rozs	11.—11.60.
Arpa	11.—12.60.
Zab	11.40—12.—.
Tengeri	14.—.

A forgalom silány.

RODE I.

női- és férfi-kalap üzlete

— Székesfejervárott —
(barátok épületében.)

Panama kalapok (puha) .	1.20 1.50 1.80
Lónyai " " " .	1.20 1.50 1.80
Tókió fekete (kemény) .	1.80 2.— 3.—
Fü és férfi szalma kalapok 50 krtól feljebb.	
Fü és férfi sport sapkák 20 krtól .	
Férfi sport szürke vászon cipő .	1.20
Férfi és női bőr (Classe) keztyű párja .	—65

Nyers selyem turista és siffon ingekben állandó raktár.

Legjobb gyártmány gallér, kézelő és férfi harisnyákból.

Nyakkendőkből gyári raktár és az árak 15 krtól feljebb.

Legujabb párisi és bécsi modell női kalapokban állandó nagy választék.

Tisztelettel

LASITS ERZSI.

(Barátok épületében.)

Anyakönyvi statisztika

1903. évi július hó 17-től július hó 24-ig.

I. Születés.

Született: 8 fiú, 13 leány. Ezekből törvényes fiú 6, leány 13; törvénytelen fiú: 2, leány: 0; halva született 0 törvényes fiú, 0 leány; 0 törvénytelen fiú, 0 leány — Összesen: 21.

II. Halálozás.

Elhalt: 12 fiú, 4 nő. Ezekből 5 éven aluli törvényes fiú: 6, leány: 0; törvénytelen fiú: 1, leány: 0; 5 éven felüli fiú: 6, nő: 1. — Összesen: 16.

E szerint a születés a halálozást 5-tel múlja felül.

Elhaltak: Metykó Pál, róm. kath., timár-mester, 75 éves, — néhai Édes Erzsébet férje, Tolnai-utca 20. sz., — Fridl Ferenc, róm. kath., nyug. d. v. pályőr, 80 éves, — néhai Mahalek Rózália férje, Gyümölcs-utca 31. sz. — Léhner György róm. kath., 4 hónapos, Széchenyi-utca, 121. sz. — Nagy János róm. kath., 11 napos, Öreg-utca, 54. sz. — Osztotits Anna róm. kath., 1 hónapos, Kecskeméti-utca, 31. sz. — Hubert Imre izr. 2 éves, Palotai-utca, 47. sz. — Pölöskei Katalin-Mária róm. kath., 4 hónapos, Szent-István-utca, 3. sz. — Huber István róm. kath., 3 éves, Sár-utca, 25. sz. — Rubint László róm. kath., vasúti napsz., 27 éves, Tábor Julianna-Erzsébet férje, Felsőkirályso-, 43. sz. — Balog Antal, róm. kath., cipész-tanonc, 15 éves, Sár-utca, 28. sz. — Kili János, róm. kath., nyug. d. v. kalauz, 48 éves, Hartl Erzsébet férje, Széchenyi-utca, 73. sz. — Farkas Ferenc róm. kath., 9 hónapos, Zámoly-utca, 23. sz. — Kövesdi Sarolta, izr., 2 hónapos, Halászi-utca, 10. sz. — Piller István róm. kath., 22 éves, órás, Zámoly-utca, 38. sz. — Özv. Stelner Jánosné, szül. Szolovics Mária, róm. kath., napsz. 45 éves, Szt.-György kórház. — Konisch Antal róm. kath., önálló cipész, 56 éves, Tóth Krisztina férje, Bank-utca, 5. sz.

Kihirdetés.

Russler József Ignác, róm. kath., irnok és Hoder Izabella, Bécs. — Palkovics Pál róm. kath., kisbirtokos és özv. Papp Ignácné, szül. Kéri Mária róm. kath., földm. napsz. Székesfehérvár. — Tanócki István róm. kath., festőgyári munkás és Barna Erzsébet, róm. kath., szakácsnő, Székesfehérvár. — Varga László, róm. kath., földm. napsz. és Wieger Katalin, róm. kath., földm. napsz. Székesfehérvár. —

NOVENA,
azaz kilencnapos ájtatosság
Jézus szentséges szívéhez valamely különös kegyelem elnyerésére. Kötve 60 fillér, füzve 40 fillér darabonként. Kapható és megrendelhető Rózmán István Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 23/a.

5565/tkv. 1903. szám.

A sürgetési napló vezetőjének jelentése, mely mellett Weisz Testvérek cég végrehajthatóan Hutfless Vilmos végrehajtható szövető ellen 3077/903. tkv. számú végrehajtható ügyére vonatkozó iratokat és beérkezett vétbizonyítványokat beterjeszti.

Végzés.

Ezen jelentés következtében a 3077 tkv. 903. szám alatt elrendelt árverésnek 1903. évi augusztus 21. napjának délelőtti 9 órájkor a székesfehérvári kir. tázék mint tkvi. hatóság hivatalos helyiségében leendő foganatosítása végett Gánócy Flóris kir. közjegyző kiküldeték.

Miről:

- 1) Gánócy Flóris kiküldött az árverési hirdetmény és feltételek egy-egy példányának kiadása mellett.
- 2) Dr. Vermes Mihály ügyvéd Helyt
- 3) Dr. Hajduska Emil ügyvéd Bpest. V. k. Bálvány-utca 7. szám.
- 4) Dr. Csöppenszky Mihály ügyvéd.
- 5) Dr. Faludy Gyula ügyvéd.
- 6) Ifj. Kováts Pál.
- 7) Hollósi Józsefné Helyben.
- 8) Hutfless Vilmos Pátkán felzetten értesítendő.

Székesfehérvárott, 1903. június hó 24-én.

A kir. törvényszék tkivhatóság.

P. H.

Csapó s. k.

kir. törvényszéki bíró.

HIRDETÉSEK

a „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ” részére
jutányos áron felvételnek
a kiadóhivatalban.

Lapunk kiadóhivatala után megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin-Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle MAGYAR REMEKIRÓK gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin-Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

Minden Remekiró munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

KEDVEZMÉNY

A MAGYAR REMEKIRÓK MEGRENDELŐINEK.

Magyar Remekirók megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedüli teljes magyar Shakspeare, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában s mint ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekirók-nak.

A Magyar Remekirók első 5 kötete (I. sor.) már negyent; félvekenként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekirók 3 koronás (Shakspeare színműveivel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhetők meg e Rendelőlap után, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a „Fejérmegyei Napló” kiadóhivatalához.

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe!

Alkalmi vételek és a legolcsóbb bevásárlási források kikutatásával abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy a legjutányosabb árak mellett képes vagyok a nagyérdemű közönséget az alatt jelzett árakkal kiszolgálni.

Mindenemű gazdasági gépeket a legtekélyesebb kivitelben gyári áron bocsájthatok áruba, vagy régieket csekély utánfizetéssel becserelek. Elismerő levelekkel bizonyíthatom építkezési anyagaimnak úgy kitűnő minőségét, mint rendkívüli olcsóságát. — Kapható raktáron mindenemű kovács- és lakatos szerszám, vaseszköz, új szálvas minden méret és minőségben 9 krtól felfelé, szekértengely már 20 krtól, építkezési mész igen szaporán, házhoz szállítva 1 frt. 20 krtól, legszébb kivitelű, géppel préselt cementlap, cement áruk, legjobbnak elismert hornyolt tető-cserépszindely.

Egyedüli raktár elsőrendű Dr. Heidlberger-féle aszfaltpapirokban.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

GROSZ BERNÁT,
Rác-utca 5. sz.

Pontos kiszolgálás!

A magyar nemzeti irodalom kincseiből képezi a Magyar Remekirók 55 kötet, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradandó alkotása. — A magyar klasszikusoknak az első és egyetlen egyöntetű összkiadásának ára 55 kötetben, díszes vászonkötésben 220 korona

Ezekon kívül benn lesznek a MAGYAR REMEKIRÓK könyvtárában: Balassa Báltint, Bercsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferenc, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gradányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferenc, Kosztolányi Lajos, Madách Imre, Mikos Kelemen, Pásmány István gr., Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István gr., Teleky László gr., Zrínyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kurucköltészet.

RENDELŐ-LAP.

A Fejérmegyei Napló kiadóhivatala után ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvényárs. táj Budapest, VIII., Ullói-ut 18.

a) A „Magyar Remekirók” 55 kötetben 220 kor-ért, fizetendő sorozatonként 0 k. utánvétellel.

b) A „Magyar Remekirók” és Shakspeare műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 kor. utánvétellel.

c) A „Magyar Remekirók” és Shakspeare műveit 40 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.

d) A „Magyar Remekirók” Shakspeare nélkül 220 kor-ért, fizetendő 3 kor-ás havi részletekben.

A gyűjtemény első sorozata megjelent, félvekenként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállítástól kezdődően minden hó 1-én Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvényársaság pénztáránál Budapestben fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlített. A részletek be nem tartása esetén a folytatódó kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárt s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portó-költség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékesé válik.

A vételár első részlete az első szállításkor utánvétellel.

Lakhely és kelet: .....

Név- és állás: .....

Olvasható aláírást kértünk.

Nyomatott az Egyházmegyei könyvnyomdában, Székesfehérvárott.